

наступність у реалізації окремих предметів природничої галузі, посилення компетентнісної спрямованості, орієнтація на формування ключових компетентностей.

Ключові слова: навчальна програма з фізики, тенденції, шкільний курс фізики.

Література

Department for Education. (2015). *Combined science. GCSE subject content*. https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5cd2b8b4ed915d50b6c44ffa/Combined_science_GCSE_updated_May_2019.pdf

Minister Edukacji Narodowej. (2018). *Nowa podstawa programowa dla liceum, technikum i branżowej szkoły II stopnia podpisana*. <https://www.gov.pl/web/nauka/nowa-podstawa-programowa-dla-liceum-technikum-i-branzowej-szkoly-ii-stopnia-podpisana>

Ministrul educatiei Republicii Moldova. (2020). *Fizica. Curriculum pentru învățământul gimnazial (clasele VI – IX)*. https://mecc.gov.md/sites/default/files/curric_fizica_tipar.pdf

ОСОБЛИВОСТІ ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТИ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

Валентина Снегірєва, к.пед.н.

Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

На нинішньому етапі реформування шкільної освіти в Україні виник запит на розвиток і всебічну підтримку читацької діяльності школярів. Читання у ключових освітніх документах розглядається як базовий компонент навчання, що входить до складу наскрізних умінь, які постійно розвиваються, вдосконалюються упродовж життя в різних ситуаціях діяльності та спілкування. «Читання з розумінням» підлягає оцінюванню у форматі міжнародного оцінювання результатів навчання PISA.

У шкільній літературній освіті склалася тенденція, що спирається на практику низки передових сучасних вчителів-словесників, які прийшли до висновку, що метою навчальних предметів і курсів з літератури (української та

зарубіжної) є насамперед формування у школяра потреби в читанні та творчій інтерпретації прочитаного, а отже, й розвиток читацьких і мовленнєвих умінь: читання з розумінням, створення власних текстів в різних жанрах (розмовних, художніх, публіцистичних, наукових та ін.) відповідно до конкретної мовленнєвої ситуації. Саме так вивчають художню літературу в країнах Європи та в США. Даний підхід закладено у Державному стандарті базової середньої освіти (2021) та активно просувається МОНУ. На його реалізацію потрібна більша свобода педагога, який самостійно обирає одну з кількох запропонованих модельних програм із літератури (української, зарубіжної чи інтегрованого курсу), або на її основі створює свою власну з урахуванням особистих інтересів й уподобань та інтересів і здібностей учнів.

Модельна навчальна програма «Зарубіжна література» для 7–9 класів закладів загальної середньої освіти (Снегірьова та ін., 2023) розроблена відповідно до Концепції Нової української школи (2016), Закону України «Про освіту» (2017), Державного стандарту базової середньої освіти (2021) і реалізує засадничі освітні принципи цих державних документів. Програму задумано і створено як альтернативну чинній, а саме як шкільний, а не стислий університетський курс, відтак, згідно цієї програми, об'єктом навчання на уроках зарубіжної літератури є художній твір в його жанрово-родовій та історико-культурній специфіці. Осмислення твору відбувається в процесі системної діяльності школярів, як організованої вчителем, так і самостійної, спрямованої на розвиток культури слухання, читання (вголос, мовчки, за ролями, аналітичного, вибіркового, коментованого тощо), спілкування, творчого й академічного письма.

Змістовий компонент курсу «Зарубіжна література» в 7–9 класах дібрано з урахуванням вікової психології підлітків, їхніх читацьких інтересів і особливостей сприйняття художнього тексту та структуровано на основі жанрового (7 клас), поєднання історико-хронологічного та проблемно-тематичного принципів (8–9 класи).

У доборі художніх текстів ураховано вікові психологічні особливості 12–15 річних підлітків, їхні запити та виклики з боку соціуму: поява значних суб'єктивних труднощів і переживань, пов'язаних зі стрімким психофізіологічним розвитком; потреба в спілкуванні та спільній діяльності з однолітками; формування моральних понять та переконань; прагнення до визнання у колі однолітків і незалежності від дорослих; зміни характеру та способу спілкування й соціальних взаємодій, пов'язані з цифровим середовищем.

Мотивація до читання – один із ключових чинників, які впливають на запам'ятовування та тривалість утримання інформації. Тому мотиваційні елементи наявні в усіх запропонованих для текстуального вивчення творах. Дібрані художні тексти читабельні, відповідають інтелектуальним можливостям учнів, що полегшує їх сприйняття та декодування змісту.

Список творів містить фольклор і кращі зразки зарубіжного письменства, що порушують вічні проблеми добра і зла, любові і співчуття, гідності й людяності, прекрасного в природі та людському житті. В анотаціях до тем, що вивчаються, акцентується на актуальних для сучасного читача питаннях і пошуках, які дають можливість трактувати художній твір у контексті сьогодення.

Діяльнісний компонент МНП розроблено згідно з Рекомендаціями МОН щодо оцінювання (НУШ Ресурсний центр, 2022), в яких зазначено вимоги до результатів навчання, зокрема з предметів та інтегрованих курсів мовно-літературної освітньої галузі:

1. Сприймає усну інформацію на слух / аудіювання.
2. Усно взаємодіє та висловлюється/ говоріння.
3. Сприймає письмові тексти / читання.
4. Письмово взаємодіє та висловлюється / письмо.

Відповідну нумерацію за видами діяльності та її запланованими результатами проставлено в колонках (розділах програми) «Види навчальної діяльності» та «Очікувані результати навчання».

На етапі базового предметного навчання зарубіжної літератури продовжується робота з формування та розвитку ключових компетентностей, вагоме місце серед яких відведено читацькій компетентності.

Учні отримують можливість:

- розширити коло читання та розвинути навички осмисленого, рефлексивного й виразного читання;
- оволодіти різними видами читання: ознайомлювальним, переглядовим, пошуковим та вибіркоким; комунікативним читанням вголос і мовчки; навчальним та самостійним читанням тощо;
- освоїти основні стратегії читання художніх та інших текстів і набути здатності обирати стратегію читання відповідно до конкретного завдання.

Чільне місце в діяльнісній частині МНП («Види навчальної діяльності») відведено розвитку комунікативної компетентності, що формується на уроках зарубіжної літератури опосередковано, через художні й медіа-

твори, з яких школярі отримують інформацію про характер комунікативних ситуацій, особливості міжособистісної взаємодії у вигляді словесних і візуальних форм.

Зроблено висновок, що в процесі читання тексту та навчального діалогу на етапі його обговорення розвивається досвід комунікації як здатність учнів до спілкування в різних видах мовленнєвої діяльності: ставити і розв'язувати комунікативні задачі; визначати цілі комунікації, оцінювати ситуацію, враховувати наміри й способи комунікації, бути готовим до змін власної мовленнєвої поведінки. При цьому провідними у вивченні художніх творів є проблемно-комунікативний метод та інтерактивні методи навчання літератури.

Ключові слова: комунікативна компетентність, література, художній твір, читання, читацька компетентність.

Література

НУШ Ресурсний центр. (2022, 20 жовтня). *Рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5–6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти. Додаток до Наказу МОН №289 від 01 квітня 2022 року.* <http://surl.li/cypvet>

Снегіррова, В. В., Бушакова, О. В., Горобченко, І. В., & Каєнко, О. В. (2023). *Модельна програма «Зарубіжна література. 7–9 класи».* <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/735726>

ГЛОБАЛЬНИЙ РИНОК МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ: ДРАЙВЕРИ СОЦІАЛЬНИХ ЗМІН ТА ТЕНДЕНЦІЇ

Ірина Соколова, д.пед.н., проф.

Донецький національний медичний університет
м. Кропивницький, Україна

Медична освіта – це особливим способом виокремлена частина глобального ринку освітніх послуг, що охоплює широкий спектр програм, ресурсів і технологій, спрямованих на забезпечення професійної підготовки і безперервної медичної освіти осіб, які будують кар'єру в галузі